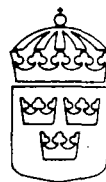

Bostadsutskottets betänkande

1986/87:12

om anslag till lantmäteriet och centralnämnden för
fastighetsdata m. m. (prop. 1986/87:100 delvis)

BoU
1986/87:12

Sammanfattning

I betänkandet behandlas förslagen i budgetpropositionen om anslag till lantmäteriet och till fastighetsdataverksamheten. Regeringens förslag tillstyrks av utskottet.

Frågan om lantmäteriets organisation m. m. behandlas i betänkandet med anledning av ett motionsyrkande (m). Dessutom behandlas två motioner (c) och (fp) om länsstyrelsernas användning av infraröda färgbilder samt en motion (fp) om utarbetande av en marin atlas. Samtliga motionsyrkanden avstyrks av utskottet.

ELFTE HUVUDTITELN

Propositionen

Regeringen har i proposition 1986/87:100 bil. 13 (bostadsdepartementet) under D 1–D 3 (s. 77–84), D 5 (s. 85) och E 1 och E 2 (s. 87–88) föreslagit riksdagen att

1. för budgetåret 1987/88 under elffte huvudtiteln anvisa
 - a) till Lantmäteriet ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
 - b) till Plangenomförande ett ramanslag av 54 202 000 kr.,
 - c) till Landskapsinformation ett ramanslag av 147 617 000 kr.,
 - d) till Utrustning m. m. ett reservationsanslag av 7 765 000 kr.,
 - e) till Centralnämnden för fastighetsdata ett förslagsanslag av 51 388 000 kr.,
 - f) till Utrustning m. m. ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

I avvaktan på särskild proposition i ämnet har i budgetpropositionen anslaget till försvarsberedskap förts upp med ett i förhållande till innevarande budgetår oförändrat belopp. Denna fråga kommer senare i vår att behandlas av försvarsutskottet efter hörande av bostadsutskottet.

Motionerna

Utskottet behandlar i detta betänkande de under allmänna motionstiden 1987 väckta motionerna 1986/87:

Bo208 av Marianne Karlsson (c) vari hemställs att riksdagen som sin mening

ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att länsstyrelsen i resp. län skall erhålla de infraröda flygbilder lantmäteriet tagit kostnadsfritt eller till ett pris som endast täcker kopiering.

BoU 1986/87:12

Bo229 av Göthe Knutson (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär att lantmäteriverket får i uppdrag att skyndsamt slutföra arbetet med den anpassning som det talas om i budgetpropositionen, bil. 13, (s. 79) och därvid även föreslår regeringen en lämplig indelning i större regioner – allt i syfte att radikalt minska kostnaderna för verksamheten.

Bo305 av Siw Persson och Kjell-Arne Welin (fp) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att länsstyrelserna skall få kostnadsfri tillgång till IR-färgbilder i naturvårdsarbetet.

Bo517 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari – med hänvisning till motion 1986/87:Jo803 – såvitt nu är i fråga hemställs

3. att riksdagen hos regeringen begär att berörda myndigheter får i uppdrag att påbörja arbetet med en marin atlas.

Utskottet

Lantmäteriets organisation m. m.

En av det statliga lantmäteriets främsta myndighetsuppgifter är att svara för fastighetsbildningen. Verksamheten syftar till att åstadkomma ändringar i fastighetsindelningen, bestämma dennas beskaffenhet och åstadkomma samverkan mellan fastigheter m. m. Förrättningsverksamheten, som är avgiftsbelagd, ombesörjs dels av statliga och kommunala fastighetsbildningsmyndigheter, dels av specialenheter för jord- och skogsbrukets rationalisering och för tätortsutveckling. Specialenheterna för tätortsutveckling är både statliga och kommunala, medan övriga specialenheter är statliga.

Som framgår av budgetpropositionen (s. 75) har det beträffande förrättningsverksamheten uppstått svårigheter att uppnå tillfredsställande kostnadstäckning. Efterfrågan på fastighetsbildningstjänster har minskat kraftigt de senaste budgetåren, främst till följd av nedgången i byggandet. Detta har lett till omställningsproblem inom lantmäteriet. Omdisponering eller minskning av personal och lokaler m. m. har inte kunnat ske i sådan omfattning att underskott i förrättningsverksamheten kunnat undvikas.

Genom lättnader i kraven på uppskrivning av statskapital och inleverans till staten av ränta på statskapitalet ställde regeringen drygt 10 milj. kr. till lantmäteriverkets förfogande i början av år 1986 för åtgärder för att anpassa resurserna inom fastighetsbildningsverksamheten till efterfrågan. Målsättningen är att anpassningen av resurserna, främst genom personalminskning, skall vara avslutad vid utgången av innevarande budgetår.

Frågan om *lantmäteriets taxor och organisation* tas upp i motion Bo229 (m). Enligt motionären har lantmäteriets taxor stigit mångdubbelt mer än vad penningvärdedövsamlingen och lönekostnadsstegringen orsakat lantmä-

teriverket i kostnadsökningar. Trots de enligt motionären höga taxorna har lantmäteriet redovisat över 10 milj. kr. i förlust för verksamhetsåret 1985/86. Det bör mot bakgrund härav vara angeläget att komma till rätta med lantmäteriets kostnadsproblem och helst även kunna sänka taxorna. Det anges härvid vara i organisationen och i dimensioneringen man bör söka rationaliseringsvinsterna. Mycket talar enligt motionären för att lantmäteriets länsvisa indelning bör slopas och att i stället större regioner inrättas.

Efterfrågan på fastighetsbildningstjänster har under de senaste åren minskat kraftigt samtidigt som förrättningarnas karaktär också har undergått förändringar. Som redovisas i budgetpropositionen har dock åtgärder vidtagits för att anpassa resurserna inom fastighetsbildningsverksamheten till efterfrågan. Bl. a. har regeringen ställt särskilda medel till lantmäteriverkets förfogande för att erforderliga åtgärder skall kunna vidtas. Den uttalade målsättningen är att anpassningen av resurserna skall vara avslutad vid utgången av innevarande budgetår. Inom ramen för en försöksverksamhet med treåriga budgetramar har regeringen dessutom uppdragit åt verket att se över den regionala och lokala organisationen samt lantmäteritaxans utformning. I uppdraget ingår också att komma med förslag till produktivitets- och servicehöjande åtgärder. Helt nyligen har också en rapport avseende pågående och planerade åtgärder med denna inriktning lämnats till regeringen.

Som framgår av utskottets ovanstående redovisning pågår en anpassning av lantmäteriverkets resurser på fastighetsbildningsområdet till den efterfrågan som finns på sådana tjänster. Dessutom har verket i uppdrag att se över den regionala och lokala organisationen samt lantmäteritaxan. Vad i motion Bo229 (m) föreslagits får härigenom anses i allt väsentligt tillgodosett.

Landskapsinformation

Lantmäteriverket svarar för framställningen av den grundläggande landskapsinformation som skall täcka behovet inom olika samhällssektorer. Huvudprodukterna utgörs av de allmänna kartorna och grundmaterial till dessa.

Lantmäteriverket har tillsammans med andra intressenter utarbetat ett förslag till en ny, ADB-baserad nationalatlas. Denna atlas skall utgöra en presentation av landets natur- och kulturförhållanden, befolkning, näringsliv m. m. i form av kartor, tabeller, diagram och bilder. Avsikten är att nationalatlasens innehåll skall lagras och hållas à jour i databaser från vilka det också skall vara möjligt att hämta och bearbeta önskad information. Bostadsministern ställer sig positiv till att en nationalatlas framställs i enlighet med det förslag som utarbetats. Enligt hans mening kommer en sådan atlas att få stor betydelse för verksamheten inom många myndigheter som är beroende av geografiska data och för undervisning och forskning m. m.

Framställningen av nationalatlasen kräver enligt budgetpropositionen att resurstillskott på 55 milj. kr. varav åtminstone 40 milj. kr. skulle finansieras genom anslag. Enligt regeringens förslag beräknas 20 milj. kr. av denna summa kunna tas i anspråk från den under anslaget till information och

utbildning m m. kvarstående reservationen. Denna senare fråga behandlar utskottet i sitt betänkande BoU 1986/87:10. Det kvarstående behovet av anslag beräknas av bostadsministern i huvudsak klaras genom tillskott av medel från verksamheter inom kommunikations-, utbildnings-, industri- och civildepartementens områden.

I detta avsnitt tar utskottet också upp tre motioner i vilka behandlas vissa frågor som anknyter till lantmäteriverkets arbete med landskapsinformation.

I motionerna Bo208 (c) och Bo305 (fp) tas upp frågan om *länsstyrelsernas användning av infraröda färgbilder*.

Enligt motionerna har flygfotograferade infraröda färgbilder ett informationsinnehåll som vida överstiger det i svartvita bilder. Särskilt användbara anges de infraröda färgbilderna vara för naturvårdsändamål och för naturresursplanering. De kan sålunda användas vid naturinventeringar, planering och vid ärendehandläggning. Ett hinder för att länsstyrelserna skall kunna använda dessa bilder anges dock vara de höga kostnader bilderna betingar. Med hänvisning härtill föreslås i motionerna att länsstyrelserna kostnadsfritt skall erhålla en uppsättning bilder för det egna länet. I motion Bo208 (c) förordas att bilderna alternativt skall erhållas till ett pris som bara täcker kopieringskostnaden.

Den flygfotografering av Sverige med infraröd film som lantmäteriverket genomför finansieras med medel från anslaget till landskapsinformation. Häri ingår också att bildoriginalen arkiveras och att en omgång kopior för referensändamål och enklare bildtolkning tillställs varje överlantmätarmyndighet. Bildoriginalen används av lantmäteriverket för kartframställning m. m. Den som har behov av bildmaterial baserat på dessa original har också möjlighet att beställa ett för varje tillämpning anpassat material. De priser som tas ut för sådana beställningar skall svara mot kostnaden för framställningen.

Bostadsutskottet delar motionärernas uppfattning om värdet av att i olika sammanhang kunna använda ett bildmaterial baserat på infraröda flygbilder. Inte minst i naturvårdsarbetet torde ett sådant bildmaterial utgöra en viktig informationskälla. Samtidigt kan utskottet konstatera att några hinder i sig inte föreligger att få tillgång till ett sådant material. Lantmäteriverket framställer sålunda på beställning bilder m. m. anpassade efter olika behov. Framställningen av detta material i en sådan omfattning som föreslås i de nu behandlade motionerna är dock förenad med betydande kostnader. Bostadsutskottet är mot bakgrund härav inte berett biträda förslaget om att de aktuella bilderna skulle kostnadsfritt ställas till länsstyrelsernas förfogande. Det torde enligt bostadsutskottets mening ankomma på den enskilda länsstyrelsen att avgöra i vilken omfattning infraröda bilder behövs i t. ex. naturvårdsarbetet i länet.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det nu anförda motionerna Bo208 (c) och Bo305 (fp).

Avslutningsvis tar utskottet i detta avsnitt också upp förslaget i motion Bo517 (fp) yrkande 3 om framarbetande av *en marin atlas*. Enligt motivering, som återfinns i motion Jo803, måste en utökad och bättre samordnad kartläggning av våra kusthav komma till stånd. Härvid skulle en marin atlas vara av värde för att på ett lättillgängligt sätt presentera viktiga fakta om våra

kusthav när det gäller biologi, hydrologi, vattenförhållanden, föroreningskänslighet och föroreningsbelastning m. m.

BoU 1986/87:12

Bostadsutskottet har ovan i korthet redovisat det förslag till framarbetande av en nationalatlas som läggs fram i budgetpropositionen. Enligt detta förslag kommer ett av atlasens avsnitt att behandla kust och hav. Här kommer bl. a. att ingå uppgifter om djupförhållanden, bottenbeskaffenhet, vattenstånd, vågor, strömmar, marinekologi, materialtillförsel från land, vattenföreningar, områden med syrebrist m. m. Vad i motion Bo517 (fp) yrkande 3 föreslagits torde således komma att tillgodoses inom ramen för arbetet med den nya nationalatlasen. Motionen avstyrks med hänvisning härtill.

Anslag till lantmäteriverksamheten

Vad i propositionen förordats beträffande *anslag till lantmäteriverksamheten*, dvs. till lantmäteriet, plangenomförande, landskapsinformation och till utrustning m. m. tillstyrks av utskottet.

Anslag till fastighetsdataverksamheten

Vad i budgetpropositionen föreslagits beträffande *anslag till fastighetsdataverksamheten*, dvs. till centralnämnden för fastighetsdata och till utrustning m. m., tillstyrks av utskottet.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *lantmäteriets taxor och organisation*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Bo229,
2. beträffande *länsstyrelsernas användning av infraröda färgbilder*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Bo208 och Bo305,
3. beträffande en *marin atlas*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Bo517 yrkande 3,
4. beträffande *anslag till lantmäteriverksamheten*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag för budgetåret 1987/88 anvisar
 - a) till *Lantmäteriet* ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
 - b) till *Plangenomförande* ett ramanslag av 54 202 000 kr.,
 - c) till *Landskapsinformation* ett ramanslag av 147 617 000 kr.,
 - d) till *Utrustning m. m.* ett reservationsanslag av 7 765 000 kr.,
5. beträffande *anslag till fastighetsdataverksamheten*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag för budgetåret 1987/88 anvisar
 - a) till *Centralnämnden för fastighetsdata* ett förslagsanslag av 51 388 000 kr.,

b) till *Utrustning m. m.* ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

BoU 1986/87:12

Stockholm den 2 april 1987

På bostadsutskottets vägnar

Agne Hansson

Närvarande: Agne Hansson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Magnus Persson (s), Per Olof Håkansson (s), Knut Billing (m), Lennart Nilsson (s), Karl-Göran Biörsmark (fp), Bertil Danielsson (m), Rune Evensson (s), Tore Claeson (vpk), Berit Bölander (s), Siw Persson (fp), Britta Sundin (s) och Kjell A. Mattsson (c).